

Notiser

Rapport från den 14:e nordiska bolagsrättskonferensen

Den sista oktober till första november 2024 arrangerades den 14:e nordiska bolagsrättskonferensen (The 14th Nordic Company Law Conference) i Århus, Danmark. Dagen innan arrangerade svenska forskare en doktoranddag för nordiska forskarstuderande i bolagsrätt. De tre dagarna innebar en behövlig nystart för nätverket, och doktoranddagen vittnade om en ny och stark generation bolagsrättsforskare.

Om nätverket

Det nordiska nätverket för bolagsrätt (Nordiske selskabsretlige netværk, Nordic Company Law Network) har funnits sedan 1992. Den ämnesmässiga kärnan för nätverket är bolagsrätt i vid bemärkelse, men nätverket välkomnar även bolagsrättsligt intresserade forskare inom närliggande områden såsom finansmarknadsrätt, allmän associationsrätt och insolvensrätt. Nätverkets medlemmar består av forskare och forskarstuderande, samt praktiserande jurister med anknytning till akademien, t.ex. de som disputerat eller är aktiva som föreläsare vid universitet.

Trots nätverkets mer än 30-åriga historia hade det, precis som många andra liknande samarbeten, under det senaste decenniet tappat i aktivitet. Aktiviteterna hade således minskat i antal och också koncentrerats till vissa lärosäten, huvudsakligen en konferens i Århus och ett årligt doktorandseminarium i Oslo. Konferenserna hade efterhand glesats ut till vart tredje år och doktorandseminariet hade fått en slagsida åt hållbarhet, inte bara i bolagsrätt utan inom flera rättsområden. Sedan kom pandemin och det blev tydligt att en nystart behövdes för att få mer liv i nätverket, och mer aktivitet från fler lärosäten. En nystart initierades för omkring ett år sedan på ett förtjänstfullt sätt av professorerna Hanne S. Birkmose och Karsten Engsig Sørensen.

Ett viktigt beslut som fattades i samband med nystarten var att huvudspråket för nätverket ska vara engelska. Det är visserligen på ett sätt beklagligt att vi med detta beslut frångår de skandinaviska språken vid våra konferenser, men beslutet kändes nödvändigt av flera anledningar. En anledning är att inte tappa medlemmar från Finland och Island. En annan anledning är att många forskare idag genomför forskningsprojekt och publicerar forskningsresultat på engelska, vilka presenteras på våra konferenser. Ett tredje skäl är att antagning till forskarutbildning allt oftare sker av internationella forskarstuderande. Beslutet innebär dock inte att engelska blir nätverkets enda språk. Inga hinder finns för att vissa nätverksaktiviteter, t.ex. seminarier eller vissa doktorandkurser, sker på skandinaviska. Stort stöd finns för att skriva avhandlingen på ett nordiskt språk och inom ramen för projektet beakta nordiskt material. Att nordiska

doktorander tränas i att också kommunicera om sitt avhandlingsprojekt på engelska ser vi dock som en styrka.

Efter samråd beslutades att anta en ny styrgrupp bestående av följande medlemmar: Sverige: Rolf Skog och Hanna Almlöf; Finland: Ville Pönkä och Janne Ruohonen; Norge: Line Gjerstad Tjelflaat och Margrethe Buskerud Christoffersen; Island: Kristinn Már Reynisson och Arnljótur Ástvaldsson; Danmark: Søren Friis Hansen och Karsten Engsig Sørensen.

Regelbundna aktiviteter

Nystarten av nätverket innebär att fler aktiviteter planeras med viss regelbundenhet och att ansvaret för dessa ska cirkulera bland forskare från respektive nordiskt land. Två huvudaktiviteter står på agendan. Vartannat år arrangeras den nordiska bolagsrättskonferensen. År 2024 stod Århus för värdskapet (se vidare nedan) och nästa gång, år 2026, är det Sveriges tur. Målet är även att en doktoranddag arrangeras dagen före eller efter konferensen (se vidare nedan angående årets doktoranddag). Tanken är dock att denna dag ska arrangeras av forskare från ett annat land än det som bär värdskapet för den nordiska bolagsrättskonferensen. Året mellan konferenserna ska enligt planen ett doktorandseminarium hållas om ca 2–3 dagar. Sverige ska arrangera 2029 års doktorandseminarium.

Utöver regelbundna konferenser och doktorandseminarier uppmuntras sporadiska aktiviteter inom nätverket, också digitala sådana. Medlemmarna uppmuntras också att tipsa om och bjuda in till exempelvis högre seminarier och ämnesmässigt relevanta doktorandkurser.

I nära anknytning till nätverket finns tidskriften *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret*. Tidskriften ges ut av Djøf Forlag och utkommer med fyra nummer per år. Redaktionen välkomnar artiklar som behandlar aktuella juridiska och ekonomiska ämnen av betydelse för bolagsrätten; inklusive konkurrensrätt, skatterätt, redovisning och revision. Tidskriften tar också emot artiklar författade på engelska.

14th Nordic Company Law Conference

Det övergripande temat för årets konferens var *Stakeholder engagement in European companies*. Ämnet var sedan i sin tur indelat i tre olika teman: 1) *Worker Participation and involvement*, 2) *Involvement of other stakeholders* och 3) *Nordic Company Law Research*. Konferensens sista pass bestod av en nordisk nyhetsöversikt.

Talarna bestod av forskare från såväl Norden som andra europeiska länder. Från Sverige deltog docenten Elif Härkönen, Linköpings universitet, som talare under temat *Climate Change Risk Assessment in Corporations*. Docenten Jessica Östberg, Linköpings universitet, stod för nyhetsöversikten avseende svensk rätt.

Doktoranddagen

Den 30 oktober, dvs. dagen före *14th Nordic Company Law Conference*, genomfördes den så kallade doktoranddagen. Även doktoranddagen

ägde rum i Århus, men de svenska forskarna Hanna Almlöf, Erik Lidman och Jessica Östberg stod för planering och genomförande. Nio doktorander deltog i doktoranddagen, varav två från Finland, två från Norge och fem från Sverige. Professorerna Karsten Engsig Sørensen och Hanne S. Birkmose deltog delar av dagen.

Som inledare (keynote) hade Anssi Kärki från University of Lappand (Lapin Yliopisto) bjudits in för att prata om erfarenheten från sitt avhandlingsprojekt. Anssi disputerade år 2020 på en avhandling med titeln *Piercing the Corporate Veil in Finland — A Multijurisdictional Study Aimed at Developing the Finnish Piercing Doctrine*. Avhandlingen handlar således om ansvarsgenombrott, dvs. situationer då bolagsledningen eller bolagets ägare får bära ett personligt ansvar för bolagets förpliktelser. Anssi talade också om nordiska komparationer och på vilka olika sätt, och med olika ambitionsnivåer, sådana studier kan inkluderas i avhandlingsprojekt. Framför allt uppmuntrades nordiska utblickar, även om det inte görs någon fullskalig komparativ studie. Deltagarna uppmuntrades också att hjälpa varandra med att få tag i relevant nordiskt material samt att upprätthålla kontakten och samarbeta, vilket är en viktig funktion av nätverket.

Efter Ansis anförande presenterade flera av doktoranderna sina projekt. Samtliga närvarande erbjöds att kommentera projekten samt att ge input om alltifrån syfte till metod och material m.m. Projekten som presenterades representerar en god spridning inom bolagsrätten och berörde bl.a. moderbolagets ansvar för dotterbolag, likabehandling på obligationsmarknaden, kontantemissioner och statligt ägande i aktiebolag. Doktoranddagen avslutades med en gemensam middag. De deltagande doktoranderna uttryckte överlag stor förnöjsamhet med dagen.

Doktoranddagen genomfördes med ekonomiskt stöd från Birger Ekebergs fond.

*Hanna Almlöf
och Jessica Östberg*